

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

Nr. 195.

Braşov, Vineri, 3 (15) Septembrie

1893.

Prigoniri fără sfârşit.

Braşov, 2 Septembrie v.

Se tot laudă Ungurii cu „libertatea de presă“, de care s'ar bucura toţi cetăţenii.

Cine a mai vădit însă că într-o ţară constituţională, unde există libertate de presă, se fiă posibilă a condamna pentru un articol, al cărui autor nu s'a putut constata, întreg personalul unei redacţiuni, cum s'a întâmplat alaltăieri în procesul de presă al „Tribunei“?

Las' că pentru Ardeal se susţine o lege absolutistă, care face cu putinţă de-a se urmări pe lângă autorii şi redactorul, editorul etc. der nici în era lui Bach nu s'a pomenit ca pentru acelaşi articol să fiă judecaţi şi condamnaţi ca autori în asemeni condiţiuni de-odată patru inşi.

Trei dintre acuşaţi au mărturisit, că n'au ştiut nimic de publicarea articolului cu pricina şi de aceea nici nu pot lua răspunderea pentru el, ér contrariul nu li s'a putut dovedi, şi totuşi au fost declaraţi vinovaţi şi li s'au dat pedepse mai mari, ca acelaia care după lege, avea să poarte singur răspunderea şi a şi luat-o asupra-şi.

S'a obiectat din partea procurorului, că redactorul responsabil al „Tribunei“, d-lu Balteşu, nu are studiile necesare pentru un diarist, că n'are decât două clase gimnaziale şi figurază ca aşanumit „Strohmann“. Dér unde amă ajunge, decă pe calea acesta s'ar admite să se cumpenescă în mod arbitrar capacitatea mai mare sau mică a unui diarist? Ce lipsă ar mai fi atunci de lege, care dispune categoric, că atunci, când nu se află autorul, este a se trage la răspundere redactorul, care e numit în foia ca „responsabil“?

În cazul de faţă este dér evident, că judecătorilor unguri nu le-a fost de aceea, să facă destul

legii, ci de aceea, ca prin prigonirea diariştilor din cestiune să terorizeze.

Justiţia însă are chiămarea de a face dreptate, eară nu politică militantă. Ea are să se ţină de faptele dovedite, dér n'are să prigonescă pentru intenţiuni presupuse.

Ca în toate procesele de presă, aşa şi în procesul de alaltăieri s'a făcut numai politică şovinistă maghiară şi această împrejurare caracterisează de ajuns sentinţa asupritore adusă pe baza unui verdict al juraţilor preocupaţi şi interesaţi în cestiunea, despre care se tracta.

Dér în fond, care a fost substratul procesului? S'au condamnat patru diarişti pentru nise repriviri istorice, făcute într'un articol-corespondenţă din Bănat.

Procurorul, care n'a voit să rămână mai pe jos ca vestitul Jeszenszky, s'a crezut în drept a face istoria Românilor şi a Ungurilor în sala tribunalului şi a ridica cele mai grave acuşaţiuni pe baza unor vederi ale sale istorice, cari, abstragându delă neesactitatea lor, nu pot avea nici o valoare, ca nise vederi cu totul particulare.

A adus înainte procurorul sistemul feudal, ca să apere pe Unguri de imputarea, că ar fi prigonit elementul românesc înainte de 1848. Dér ore legea „aprobată şi compilată, care a spânzurat pe tata“, cum dice poporul, n'a fost îndreptată direct şi cu cea mai mare urgenţă în contra „naţiunii valahe“?

Procurorul şi-a mai dat „verdictul“ său şi în cestiunea Uniunii Ardealului cu Ţera ungară şi al postulului de autonomiă al Românilor. Şi-a luat voia să declare acest postul ca duşmanul statului. Cu ce drept şi pe ce basă? Fiind-că aşa ar pretinde ad interesul naţionalităţii maghiare, contra căreia se susţine că au agitat numiţii diarişti — se susţine, dér nu se po

te dovedi, căci lipsese şi în cazul de faţă orice provocare directă spre ură în articolul înpricinat.

Şi — o ironiă a sorţii! — procurorul, care făuresce din nisuiţele de autonomiă ale Românilor o crimă în contra statului, este fiul unii consilier român dela fostul guvern al Transilvaniei, care a ocupat acest post ca membru al naţiunii române! Nu cumva fiul ar fi în stare să acuse şi memoria tatălui său de nepatriotism?

Dér nu împoartă aici persóna, ci se tractează de sistemul nenorocit de guvernare, pe care a ajuns să-l servescă, şi care a dat naştere şi sentinţei de alaltăieri, ca şi care nici în statele cele mai absolutistice nu se pomenesc.

Prigoniri fără sfârşit — acesta este ad devisa celor dela putere. Ei cred, că cu asemeni procese criminale, cu urmări şi terorizări vor zădărnici lupta noastră naţională şi vor face să renunţăm la postulatele şi aspiraţiunile noastre.

Acosta au crezut-o şi alţii, cari au fost mai puternici ca ei, dér au trebuit mai pe urmă să vedă, că despotismul lor le-a săpat numai simţi ad adversarii neamului nostru, ei nu vor pute schimba logica neesorabilă a faptelor şi judecata, ce le-o va face istoria, nu va mai pute fi îndreptată or cassată de nici o Curiă regescă.

Procesul de presă al „Tribunei“.

Clușu, 12 Septembrie n. 1893.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Încă cu câte-va zile înainte de a se ţine acest proces, era de prevedut, după cele premerse în 30 August a. c., că foile maghiare, ca „forul dreptilor judecatori“, îşi vor folosi totă măestria pentru a influenţa cu atât mai tare asupra juraţilor, chişmaşi „să judece numai ca cetăţeni maghiari asupra unor cetăţeni maghiari“. Deja cu câte-va zile înainte de ţinerea acestui

proces, „Ellenzek“ făcea apelul la juraţi, ca fără cruţare să infunde în temniţă pe toţi agitatorii valahi; făcea apelul şi la publicul şi cu deosebire la Domni „jogasz“ (jurişti în a căror mână, aşa se vede, că astăzi sunt puse destinele ţerei, ca adecă să se prezenteze în număr cât se po de mare la proces. Este evident déră, că nu s'au ținut destul de tar argumentele, ce avea să le aducă procurorul, ci mai trebuia ca şi publicul fanatisat de reptilele veninoase, prin demonstraţiuni de aprobări şi reprobări, să influenţeze indirect asupra „dreptilor judecatori“.

Acest apel şovinistic şi şi avut influinţa sa, căci deşi acuşaţiunea procurorului a fost crânceu zdrobită, atât de acuşaţi cât şi de apărători, şi încă aşa de zdrobită, încât în faţa argumentelor aduse de domni apărători procurorul s'a vădit necesitat a-şi ciuli urechile, ca o oioră aripile după plóiă fortunosă; cu toate acestea, multămindu-se d-lu procuror cu a spune, că la acestea şi acestea va reflecta mai târziu. — ceea ce însă n'a făcut, — d-nii juraţi în loc de a arăta, că îşi pricepu chiămarea, în loc de a aşta pe acuşaţi, i-au condamnat, precum v'a anunţat telegrama mea de eri.

Permiteţi-mi acuma să intru în descrierea meritore a acestui proces, Acuşaţi au sosit încă de Lună dimineţa. Românii au asistat cam 15—20 persóne, necăpătându ceilalţi bilete sub preteostul, că e coleră, ceea ce dealfel e o minciună şovinistă, căci încă mai te cu 3 zile s'a constatat, că în Clușu nu a mai ivit casuri de coleră, şi că minciună grăesce gura lor e concludentă din împrejurarea, că toţi „jogaszii“ câţi au fost de faţă, au intrat cu séu fără bilete; juraţi s'au strins pe la orele 10, dér curtea abia s'a constituit la orele 11. Tribunalul era compus ast-fel:

Preşedinte: *Sász Béla*, jude de tablă; juđi: *Becsek* şi *Reinhold*; notar: Dr. *Balász*; procuror Dr. *Aurel László*; Interpret: Dr. *Lehmann*.

Preşedintele espune scopul ce-l urmăresce judecatoria de presă, numindu-o busola ce arată mersul legal al unei naţiuni, un for ce împarte dreptate şi

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dómna comandantă.

(O istorie dela o cursă de cai).

(3) (Fine).

Deorece însă colonelul voia mai înainte de toate pacea, în sfârşit concese, şi a doua zi dimineţa spuse oficerilor săi, că are dorinţa, ca la proxima cursă de cai să vedă pe regimentul său figurând în modul cel mai brillant, pentru ca să aibă şi el partea sa în cultivarea rassei hipice.

Colonelul şi cultivarea rassei hipice! Ómii credeau, că au auzit réu. Mulţi stralacio de bucuriă, în speranţa, că vor merge la Paris. Ce fericire! Alţii erau nemulţumiţi; acest colonel afurisit nu putea să-l lase liniştit nici cinci minute.

III.

Începură în ruptul capului să treneze şi în curând jumătate din caii regimentului erau ruinaţi. Era vorba să alégă pe cei mai buni dintre oai de trupă şi să-i transforme în cursieri, dér la trecerea peste pedeci,

mulţi îşi frâneau gâtul. Oficerii cu toate acestea nu se simţiră descurajaţi; după ce încercară înzadar cu cei mai buni cai, luară pe cei mai puţin buni, apoi pe cei mai réi.

Numai micul de Jabo era mulţumit. Deorece avea un cal escelent, care sărea minunat, luă parte numai ca spectator la nesuccesele ecvestre ale camaradilor. Ceea ce priveşte pe frumoşa dómna de Chambouy, ea aştepta cu mare nerăbdare ziua curselor de cai. Infăţişarea veselă, zimbetul triumfător al vicontelui îi promitea toate bucuriile, ce le gustase anticipative. De altmintelea nici nu mai văd pe micul ei amant. Li succese lui să o convingă, că acum trebuie să fiă foarte vedetor, pentru ca să provoce banuală.

Câteva zile înainte de alergare, colonelul riscă cu sfială o observare. Cei doi cai, cari aveau să ia parte la acesta, unicii, cari au putut suporta probele, nu-i păreau de loc demni a se produce înaintea unui public de elită. Mai numai calul lui Jabo era, care-i mai susţine speranţa; acesta era adecă, după cum s'a amintit deja, un săritor

de rangul primă. El şi calul său ar reprezenta cel puţin în mod cuviincios regimentul.

În fine sosi ziua cea mare. Dómna de Chambouy, care se afla deja de două zile în Paris, aştepta înzadar o scire despre Jabo, după cum îi promisese acesta. „Nu îndrăsnesc să-mi dea prin o epistolă un un ren-dez-vous“, îşi gândea ea, „el aşteptă alergările, pentru ca să vorbească cu mine.... În adevăr e un bărbat foarte sfios.“

În ziua alergărilor ea se afla pe tribună şi privea înzadar în toate părţile; ea nu putea descoperi pe micul viconte. Fără îndoială, încă nu sosise, căci de altmintelega ar fi aşteptat-o la intrare. Ea privi programul, dér nu putea afla numele lui în acesta. Să-şi se în întâmplat ore ceva? Ea împărtaşi colonelului temerea ei, dér acesta o linişti; în presă il văduse pe Jabo în Café de la Paix.

În momentul acesta se apropiară doi căpitan ai regimentului şi anunţară, că locotenentul de Jabo nu va lua parte la

alergări, deorece calul său s'a rănit la picior.

— Dér el va veni? întrebă soţia colonelului ţinându-şi răsufarea.

— O, de sigur, că va veni! răspuseră cei doi oficeri suriđend.

Faşa dómnei de Chambouy se însemină éraşi, pe când a colonelului se întunecă.

— Ce fatal! dise el.... Decă Jabo ar fi luat parte la alergări, ar fi mântuit onóra regimentului aşa însă.... Ah, iată aici este acest afurisit Jabo!“

Bietul colonel i-se opri vorba în gât, căci fu formal terorizat de privirea Andalusienei.

Micul viconte însă era îmbrăcat civil, îi sta de minune; la braţul său mergea Blanca de Chaton şi privia liniştită la soţia colonelului, ca şi când nici n'ar fi cunoscut-o.

Micul Jabo era răsunat.

Sidi.

„Gazeta“ este în fă-caređi
Abonamente pentru Anstro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poştale din intru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
a administraţiune, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I: pe un an 10 fl., pe şase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

totu-odată pedepsese aspru pe călătorii de lege(?) Răgă pe acuator și acuatori să fie moderați și obiectivi, ér publicul să nu facă remonstrațiuni; spune, că dintre acuatori, Eugen Brote lipsese, nefiind posibil a-i se înmăna la timp citațiunea și lista juraților.

Procurorul cere a se ține pertractarea pe motiv, că și așa acuatori iau răspunderea asupra-le pentru articolul în criminat. Judecătoria hotărăse ținerea procesului și în lipsa lui Brote, susținându-i-se acuator și predându actele referitoare la el procuraturii pentru mai departe urmare.

Președintele invită pe acuatori să-și numescă fiă-care pe apărătorul său separat. Se alegu Dr. Miloș *Stefanovici* advocat, Slovac de naționalitate, din Pojon, pentru d-lu Andrei Balteș; Dr. Ioan *Vanovici* advocat în Lipto-St. Miklos, Slovac de naționalitate, pentru d-lu Septimiu Albini; și Dr. *Stefan Popu* advocat în Arad, pentru d-nii Ioan Rusu-Șirianul și Alesandru Dordea.

După constituirea tribunalului președintele intrăbă, decă acuatorul ori acuatorii au ceva de reflectat contra listei juraților. Dr. Ioan *Vanovici* observă, că jurații nu s'au constituit numai din cei înscriși în lista generală de 36, dér nu se folosese de dreptul de recusare.

Jurații sunt: Dr. Farkas Gyula, Tokos Zsigmond, Dr. Szabo Gyula, Matskasi Pál, Dunki Béla, Dunki Ferencz, Széki Miklos, Hegyesi Vilmos, Csizsár Gyula, Gabány Endre, Hanko Veres Károly, Mescó Miklos; érá Gyulai Árpád și Dr. Ferenczi Zoltán ca suplenti.

De notat e, că la întrebarea președintelui adresată cătră acuator și acuatori decă excepționează ceva contra listei cu jurați, procurorul cere a se constata, că aici „nu Ungurii au să judece asupra Românilor, ci cetățenii maghiari asupra cetățenilor maghiari.“ (Totu cântecul cel de demult! Cor.)

Septimiu *Albini*: Vinu a constata, că noi și așa nu cunoșcem pe nici unul din jurați, decă ni-e indiferent, care e judecătorul.

După aceea se punu întrebările obișnuite. Andrei Balteș e născut în Oana Sibiului, de 33 ani, gr. or., necăsătorit, tipograf și redactor responsabil alu „Tribunei“, a fostu pedepsit odată. Septimiu Albini e născut în Spring, de 32 ani, gr. cat., necăsătorit, diarist, nu are avere, și a mai fostu pedepsit odată pentru o afacere de onore, de altă dată pentru un articol politic. Alesandru Dordea din Vale, 30 ani, gr. or., necăsătorit, diarist, nepedepsit și militar. I. Rusu Șirianul de 29 ani, născut în Șiria, gr. or., diarist în Sibiu, n'are avere, pedepsit n'a fostu.

Se cetese actul de acuatoriune, apoi articolul în criminat în traducere oficială. Ioan Rusu și după aceea Albini, Dr. *Stefanovici*, Dr. *Vanovici* și Dr. *Popu* observă în traducere multe defecte, cari sunt recunoscute de translatorul Dr. Lehmann.

Urméză interogatorul; primul e luat la întrebare d-lu Andrei Balteș.

Preș: Cine e autorul articolului?

Balteș: Nu știu.

Preș: D ta ce parte ai luat la publicarea articolului în criminat, și cum a ajunsu el în foia?

Balteș: N'am luat nici o parte la compunerea lui; cum a venit în foia, am uitat, dér l'am dat publicului, ca redactor responsabil, neaflându nimic vătămător în el.

Preș: Din voia propriă ai primit art. ori la îndemnulu altuia?

Balteș: La îndemnulu propriu.

Procurorul: Cum e că atunci, când ai fostu ascultat de judele de instrucțiune ai dicit, că articolul s'a publicat în urma hotărării tuturor membrilor redacțiunii?

Balteș: Constatu, că nu amu fostu bine înțelesu de d-lu jude. Asupra articulelor nu ne consultăm cu toții, ci numai asupra unor demersuri politice.

Preș: După ce ai uitat cine e autorul, unde e originalul manuscris și cum

ți-a ajunsu în mână? Cine l'a scos din ouvertă mai întâiu?

Balteș: Manuscrisele se nimicescu. Că pe acesta cine l'a desfăcutu, nu se știe. Eu avândul la îndemână, l'am publicat.

Preș: Fostu citit și revăditu la publicare?

Balteș: Da.

Procurorul: După cercetare, ai subscrisu protocolul, ceea ce documentează, că ai știut să fasionezi; cum de negi acum că nu ve consultați toți la slaltă?

Balteș: După ce protocolul nu mi-s'a cetit românesce, nu l'am priceput.

Președintele intrăbă mai departe. ce rol are fiă-care membru în Redacțiune, care ce ocupațiune are, și alte multe, cari tôte țintescu a afla cine e autorul articolului.

Albini, Rusu-Șirianul și Dordea, négă toți a fi autorii articolului și dicitu că nu iau răspunderea, ne autorisându și ne îndemnându pe redactorul s'lu publice.

Suntu întrebați acuatorii, decă Eugen Brote ia parte ca membru activ în redacțiă; ei toți spunu, că nu, căci el e numai proprietarul foiei și așa are a face numai cu partea administrativă, resp. materia foiei.

Cu privire la cercul de activitate la care e restrinsă fiă-care persoană se dice cam următoarele:

Septimiu *Albini* se ocupă esclusiv cu scrierea articulelor de fond și a afacerilor interne și externe de politică; Ioan *Rusu Șirianul* are a face cu reproducerea și combaterea scrierilor din foile ungurescu, și cu „Foiletonul“; Alesandru *Dordea* scrie cronica țilei și partea economică a foiei și Andrei *Balteș* are dreptul și datorința a ceti și a face corectura tuturor articulelor apăruti în foie, a-i primi spre publicare sau în casu de necesitate și respinge.

Unu jurat intrăbă, decă articuli pe cari îi scriu domnii Rusu și Albini îi mai dau și d-lu Balteșu spre corectură? Interpelatii răspund afirmativ.

Juratul *Hegyesi*: Rogu să se constate ce cultură are d-lu Balteșu?

Dr. Popu: Denegă dreptul, că unu jurat, necompetent a studia capacitatea unui om, să ceră așa ceva.

Dr. Stefanovici: Onorată curte! Nu știu pe ce basă d-lu jurat vine să întrebe ce cultură are d-lu Balteșu. Acesta e o ofensare la adresa d-lui Balteșu, care nu se permite unu jurat, fiă acela chiar și din Clușin. Legea nu îi dă dreptul la așa ceva! Eu, d-lor jurați, oinoscu omeni cu o clasă gimnazială, cari astăzi plătescu ca omeni sociali politiciu barem atăca ca mulți alții cu diplomă de Dr. Răspingă decă cu tóta hotărârea cererea d-lui jurat.

Președintele: (cătră Balteșu;) Ce felu de studii pregătitoare ai?

Balteșu: Eu nu am studiat multu, dér ca culegător de litere am avut ocașiunea de a mă deprinde cu astfel de lucruri, încatu astăzi — puteți fi convingși, — că am atăca — decă numai atăca — capacitate, încatu să pot judeca, care dintre articuli cuprindă delictule înscrise în legea penală.

Astfelu Andrei *Balteșu* ia tóta răspunderea articolului datu din Bănatu, apărut în nr. 266 alu „Tribunei“ sub titlul „Repriviri politice“.

Fiindu timpul înaintat, la orele 1 1/2 p. m., ședința se suspinde pe o oră.

La 2 1/2 ore se reincepe pertractarea. Se citessu mai multe acte despre purtarea morală a acuatorilor etc. după care se înceie procedura privitoare la aducerea dovezilor și se dă apoi cuvântul acuatorului public.

Procurorul Dr. Lazaru: Din actul de acuator și din articolul în criminat dnii jurați se pot convinge, că acuatorii n'au agitat contra națiunii ungare politice, ci curat contra naționalității maghiare, ca rassa. Totu ce se impută în articolul în criminat națiunii maghiare sunt neadevăruri aduse din acel punct de vedere, ca să nutrească ură în Români față cu națiunea maghiară. Autorul articolului face responsabilă națiunea maghiară pentru siste-

mul feudală din Europa. Vădese de torturi de tot felul, punându-le în căra unui sistem, pe care l'au aflatu eschisivu Maghiarii numai, ca să țină în jugu pe Români. Dér îi copiii eșii din șoolele elementare scu. că iobăgia nu este invenția ungurescă. Iobăgia din Ungaria a fostu paradis în comparați cu stările, cari ni-le arată istoria în cele două principate române, unde iobăgiul nu era considerat decătu ca o marfă. Domnul român de pământu nici în timpurile mai noue nu s'a putut împăca cu gândul, ca să nu dispună de țeranii de pe pământurile lui. În România țeranul român era numit „rob“, „șigan“, „rumân“ — ceea ce era identic cu „solav“.

Națiunea maghiară a fostu cea dintâiu, care a ștersu sistemul iobăgiei la 1848, condusă și însușită de unismu. Ea a datu iobăgiilor pământu, ca să aibă parte în țera. Aceste sunt fapte cari nu se pot nega. Celu mai mare apostol al libertății în România, *Rosetti*, a dicit, că a Maghiarului este gloria libertății, ce România și-a câștigat-o numai după 15 ani dela 1848.

E lipsă de multă orbiă și sălbătociă, ca cineva să susțină, că Maghiarul tôte așa este de apăsător ađi, ca și odinioară. Pentru dovedirea acestui neadevăr autorul articolului se provocă la vandalismu cu care Maghiarii dărimă casele Românilor. Despre ce case dărimate pôte fi vorba aici? Pentru reedificarea caselor lui Ioan Rațiu din Turda s'au făcutu colecte de 2000 fl. În România s'au colectat 10,000 franci, cari bani s'au dat lui Rațiu, deși casa lui Rațiu stă și ađi în Turda în vechia ei stare, căci nu i s'au spartu decătu 3 ferestri, pe cari proprietarul nici până ađi nu le-a reparat. Decă pentru 3 ferestri: 10,000 de franci. Intr'adevăr bună trebă!

Poporul român nici odată n'a gustat atăca libertate, ca ađi, în patria noastră, nici odată n'a fostu așa de cultu, avut și inteligent ca ađi, și etă tóta această cultură, inteligentă și avere este folosită pentru unu singuru scop: a face urgisit pe Maghiar înaintea poporului român.

Procurorul ceră apoi să dovedescă culpabilitatea acuatorilor apoi sfârșese cerându dela jurați verdictu de condamnare. Elu dize:

Verdictul d-vostre de condamnare din 30 Aug. 1893 rămăne scrisu cu litere de aur în istoria Ungariei. În acea și ați putut vedea retragerea demonstrativă a elementelor ce négă suveranitatea statului maghiar, elementele turbulente ale frăției agitatorilor români, serbi și slovaci — dér tot-odată ați vădit și nimicirea și zdrobirea lor. Deși acuatoriunea acăste nu e pronunțată cu oratoriă, și deși — acăste o spun cu tóta puterea convingerei și însușeșiei mele — *lângă legămulu meu a sunat cântecul românul*, totu și mi-am dat silința a reprezenta acuatori cu iubire de patriă înflăcărată, cu însușeșie și convingere. Vă rog dera, dați pe acuatori pe mâna justiției.

(Va urma.)

Raportorul.

Cum ațiți ei?

Amu făcutu ieri amintire de miserabila scornitură, că Români din ținutul Beiușului s'ar fi pregătit să facă „o mișcare periculoasă“ din incidentul cromatic al Țarului Rusiei, și că în urma acăste fisol-gabirelul *Beliczey Sándor* ar fi cerut două companii de milițiă.

Ocupându-se cu vâstea acăste scosă la ivelă de nise ticăloși calumniatori și denunțatori ai pacificei populațiuni române din jurul Beiușului, „*Budapesti Hirlap*“ dela 12 Septemvre scrie unu articol de fond intitulat „*Ceremă milițiă!*“ Scriitorul articolului își pune tóta arta stilistică în serviciul unei insultări din cele mai obrasnice la adresa episcopului Pavelu, prețimei, învățătorimei și a țeranilor noștri români, pe cari îi acuator de *laesumajestate* și-i presentă publicului său cetitoru ca pe nise elemente turbulente și pri-

mejdiose liniștei publice din țera, ca pe nise suflete vândute intereselor străine.

Etă cum se exprimă între altele foia maghiară din vorbă:

„Până aici a ajunsu munca de subminare în imperiul episcopului Pavel, munca, de pe care unu preot amărit a ruptu vâlu. Pituc, ce-i drept, n'a arătat, decătu că poporul dieceei episcopului e deobrătu de maghiaritate și de patriotismu său maghiar. Acum de sine iese la ivelă, că chiar și fidelitatea lui (episcopului) cătră rege este infectată, în inima lui deja a ocupat altul locul domnitorului său legal: lozul lui Franciscu Iosif. Și este demonstrat, că spiritul și directiva, care s'a dezvoltat în așa numitele bisericile *naționale* — cuvântul acăsta l'a exprimat și de trei ori episcopul Mețianu — nu atacă numai rassa și națiunea maghiară, ci etă, acum duce poporul și în contra coronei. Acesta este unu atentat din cele mai nerușinate, din cele mai teribile și mai josnice, care totodată are două urmări: sguduirea poporului în fidelitatea cătră națiune și cătră rege.“

„Intorsătura dela Beiușu trebuie să o calificăm de-o mare norocire; căci norocire este, că lucrul iese la ivelă înainte de timp. Reul este, care a inveniatu poporul pe asunsu. Poporul acăste e blând și nesciutor, dér cu minciuni îl poți duce la tôte. De ațitare se ațită și face ochi săngeroci...“

„Mărul s'a copt. Guvernul este dator atătu națiunii, cătu și coronei, să pună penseta pe bubă. Cuvintele mai mult admonitoare, decătu monstrătoare nu sunt fără însemnătate, dér pentru a leui mișcări, cari s'erbătescu în modu îngrijitoru pe unu domnitor străin — nu e destul cuvântul prea înalt, care vine dela tronul cătră infidel. Aici sunt de lipsă fapte, dispozițiuni conștente, politică compănită, o atitudine bine combinată. Guvernul și dieta trebuie să pășescă la mijloc cu tóta puterea și geniul său; căci e evident, că ori ce mișcare anti-maghiară este și anti-dinastică. Puterea Coronei este puterea națiunii maghiare. Periculul pentru ea, este același, ca și pentru rassa și națiunea maghiară.“

Va să dicit nou legi, nou ordinațiuni, sbiciu de foou asupra „agitatorilor!“ Etă cum ațită ei masele maghiare; ei, pentru cari a încetat de a exista frica de lege și respectul de drept; ei, cari nu se rușineză a sta înaintea lumii cu cele mai miserabile scornituri, numai ca să pot ațita masele maghiare destrinate contra Românilor. Pentru așa ceva nu există un nenorocit *Jezzenzky*, sau unu reneget *Lázár*, nu! Lor tôte le sunt iertate în numele „națiunii!“

SCRILE ȚILEI.

— 2 (14) Septemvre.

Despre proiectul căsătoriei civile se auunță în modu oficial următoarele: Scrierea, că la timpul său ministrul *Weckerle* ar fi înaintat Majestății Sale proiectul de lege despre căsătorie civilă, precum și tôte acele observări, cari se referescu la preține fapte politice ale cancelariei de cabinet — n'au nici o basă. Proiectul delegat multu amintit a fostu subșternut Majestății sale din partea ministrului de justițiă.

—x—

Stare de asedi în Praga. Foia germană „*Wiener Ztg*“, după cum anunță o telegramă din Viena, publică *proclamarea stărei de asedi în Praga* și în cercul administrativ din jur, precum și suspendarea Curților cu jurați pe unu an.

—x—

Se tem și de umbră. Foile ungurescu sunt foarte invențioase în năzdrăvăni. Din Turda li-se scrie, că în comuna *Poiana de Arieșu* din apropierea faimosului oraș, „*Valahii* se pregatescu la atacu contra Ungurilor“. Tóta noștea „*Valahii*“ umbă pe ulițele satului, înarmați cu lopeți și furci. Dumineca trecută „*Valahii*“ acăștia au împințat și atacat cu ciomege pe unu anumit *Bartha Gergely*, căpitan în Gh-

rișiu. Pe profesorul *Borbély György* l'au rănit la braț, apoi au dispărut în întunecimea nopții. Casul a fost avizat și solgăbirului din Turda și au cerut putere armată — căci „Valahii” au „turbat”. În setele din jur s'arată în fiă-care s'ep-tământă un individ, cu care „Valahii” țin sfaturi secrete, beau în cărciume și răspundesc terore printre Maghiari, cari n'au la spate putere armată. Autoritățile comitatului — esclamă în ametele sa „Magyar Hirnap” — nu vreau să ia seire despre aceste escose și lasă totul până la fine, când mare revoluția se va încinge și ale cărei jertfe vor căde Maghiarii. — De mari sunt minunile destrăbălării foilor unguresci! Ce vreau ele cu astfel de sciri miserabile? Vreau isbuonirea de nouă manifestățiuni vandalice a „simțământului național maghiar”? Poftescă! Românii vor să se păstreze sângele rece în fața as-torfelor de tentațiuni mișeșeci.

—x—

Sosirea Regelui Carol în Sinaia. M. Sa Regele, dîce „Timpul” de Marț a sosit ieri la orele 7 și un sfert la Predeal. Aci M. Sa a fost întâmpinat de toți d-nii miniștri, de casa Sa civilă și militară, de d-nii generali Barozzi și Algiu, de d. L. Elefterescu, prefectul județului Prahova, și de un număr de publici. Trenul regal a sosit la Sinaia la orele 9. unde așteptau la gară Altețele Lor Regale Prinipele Ferdinand și Prinipesele Maria și Victoria. Mai erau la gară prinipele D. Ghica, întregul corp diplomatic, d. Theodor Văcărescu și un număr de publici, care a făcut ovățiu entu-siate Soveranului țerei.

—x—

Bola de ochi a D. lui Lucaciu. După cum am amintit, părintele *Lucaciu*, din cauza durerii de ochi, a fost transpus din închisoarea din Sătmăru în închisoarea din Budapesta, unde a primit vizita fostului său apărător Dr. Coroianu. Cel din urmă rugă să viziteze pe *Lucaciu* mai mulți medici oculiști, și basat pe diagnosa acestora rugă pe ministrul pe justiție, ca până la înmănoșarea lui *Lucaciu* să-l pue pe picior liber. Ministrul însă a respins această cerere sub pretext, că medicii în diagnosa lor nu vorbesec, decât numai de o apărare mai ușoară de ochi.

—x—

Noul ministru de război. Din Viena se telegrafiază, că M. Sa a numit ministru de război pe comandantul de corp și general de cavalerie *Edmund Krieghammer* din Cracovia. Numirea acésta o va publica dîcele vi-tore fîia oficială. *Krieghammer* este con-silier intim, cavaler al ordin. *Coróna* de fier cl. I; s'a născut la 4 Iunie 1832 în Moravia, — adevă ađi e în vîrstă de 61 de ani. Ca căpitan s'a distins în lupta de la Solferino. În cercurile militare se sus-ține, că este unul dintre generalii cei mai capabili și energici.

—x—

Canțitări mari de pulvere fără fum s'au comandat dîcele acestea la fabrica de dinamit din *Pojon*, în urma ordinului mi-nistrului de război.

—x—

Starea sautară a prințului *Bismarck* după cum se anunță din baia *Kissingen*, merge din ce în ce spre bine. Să speră, că în curînd va fi în stare, de a pute face o călătorie de 24 ore. Despre locul, unde va petrece peste iarnă, nu se știe cu sigu-ranță; nu e sigur, va merge la *Varzin*, sau va merge direct la *Friedrichsruhe*.

—x—

Invitare la concertul, ce se va da Du-minecă în 17 Septembrie 1893 st. n. în sala de concert al „Csösz” din *Orăștie*, cu concursul cântătoarei *Maria Popovici*, absolventă a con-servatorului din București, a domnișoarei *Anna Popovici* și a d-lui *Ioan Demian*, cântăreț consistorial în Sibiu. Inceputul concertului la 7½ ore seara. Prețul de intrare: locu-l de persoană 80 cr.; locu-l al II-lea 60 cr.; Partere 40 cr.; Galerie 20 cr. După concert petrecere cu dans.

Adunarea Kulturegylet-ului din Ungaria de sus.

Știm, că adunarea generală a acestei faimoase societăți de maghiarizare, care își estinde fatala sa activitate peste 11 comitate locuite de Slovaci, s'a ținut la 12 Septembrie n. c. în Turoț-St.-Mărtin. Raporturile, ce le publică foile unguresci cu privire la decursul acestei adunări, sunt foarte măgulitoare pentru șovinisti.

Se dîce, că adunarea a fost cercetată de un public excepțional de număros. În întreg comitatul Turoțului, gările dela căile ferate erau frumos decorate. În presera dîlei, comitetul a ținut o ședință, la care luară parte între alții și vre-o 4 fișpani, 3 deputați, 7 vice-spani etc., apoi mai mulți conți, un număr în-semnat de preoți romano-catolici și alții.

Adunarea a deschis-o fișpanul *Justh Kálmán*, după care vice-spanul *Beniczky Kalman* bineventă pe oșpeti accentuând între altele, că „*rezolvarea cestiunii de naționalitate în Ungaria de sus numai prin lățirea maghiarismului o crede posibilă*”.

S'a hotărît între altele, ca în cele 11 comitate ale Ungariei de sus, apoi în Budapesta și în alte orașe mai mari din țară să se constituie comitate locale, cu chiămarea, ca *ne'ncetată să agite în favorul acestei societăți de maghiarizare*.

Urmînd reconstituirea comitetului, a fost ales ca președinte contele *Károlyi István*, un membru fruntaș al aristocra-țimei maghiare.

S'a ales o comisiune, care să stabi-lască, în ce locuri să se mai înființeze încă *Kisdobovari*, afară de cele 31, susținute și înființate mai înainte de societate; s'au votat 29 premii de câte 50 fl. pentru acei învățători, cari vor învăța mai mult pe copii unguresci: ideea, ca copiii slovaci, cari au învățat să știe oeti cevaș unguresc, să li-se împartă gratis cărți unguresci de rugăciuni și de cântări, a fost primită cu entuziasm; s'a votat și mai departe o subvenție de 1000 fl. pentru o școală de copii unguresci, ce apare în T.-St.-Mărtin; s'a votat un ajutor de 500 fl. pentru constituirea unei trupe teatrale. Raportul pri-vitor la colonizarea copiilor slovaci în Alsöld a fost luat cu bucurie la cunoș-cință și s'a hotărît, ca acestu ienicerism să se continue și mai departe. De-odată cu acésta, presidiul a fost însărcinat, ca să studieze, cum s'ar pute înființa în Ungaria de sus o școală agricolă și industrială împreună cu internat, în care limba de propunere și de conversație să fiă numai limba maghiară.

Urmăr propunerile. *Pongrácz György* propuse, ca *dîcele cu limbă nemaghiară să fiă scose de sub influința legii de presă dela 1848*. Dr. *Kosztenszky Géza* propuse, din însărcinarea noului comitet, ca să se trimită o adresă către guvern, în care să se ceră, ca „pe lângă păsirea libertății de presă, agitațiunea de naționalitate să fiă pedepsită în modulul cel mai energetic”.

Propunerea acésta fu sprijinită de *Aug. Pulszky* print' un discurs fulminant. El dîce, că agitațiunile naționalităților au ajuns în timpul mai nou la așa grad, încât Maghiarii sunt neapărat necesitați a pași la fapte. Crede deci, că „mijlocele de pedepsire, ce le dă legea, trebuie să se aplice cu totă puterea statului și cu cea mai aspră rigore, cu atât mai vertosă, deorece agitatorii panslaviști vreau să apară ca martiri, dîr nu vreau să fiă martiri”. După aceste, propunerea comitetului a fost primită unanim.

S'a adus apoi hotărîrea, ca *fid-care se se oblige a se folosi exclusiv numai de numele maghiare ale comunelor*, chiar și în acele cazuri, când au de-a comunica în alte limbi, și nu în cea maghiară. S'a hotărît, mai departe, să se ceră dela ministru de interne, ca în Ungaria de nord să se nu permită nici unei societăți teatrale germane a da reprezentațiuni, — er dela ministru de finanțe să se ceră, ca în fabricile de tutun, aflatore în ținuturile locuite de naționalități, să fiă aplicați numai funcționari maghiari.

Cu aceste adunarea s'a închis și „patrioții” s'au dus la banchet. Ajunge și numai simpla înșirare a faptelor, pentru ca sufletul cetitorului nemaghiar să se revolteze în fața atător planuri monstre și neumane ale contrarilor noștri.

Actul de acușare în procesul de presă al „Tribunei.”

(Fine).

În espresunile mai sus citate ale articolului înriminat așa-dér, ou provocare la exemple pretinse istorice, Maghiarilor atât în trecut, cât și în prezent li-se atribue nisuinta de a strivi, apăsa și prigoni naționalitatea română atât politicesc, cât și din punct de vedere al religiei și limbii sale, și tocmai de aceea, espresiu-nile citate caracterizează de nimitore răbdarea poporului român, că nu ia învățatură din exemplele identice din trecut și prezent, pe cari Maghiarii tot-déuna le-au manifestat față cu colegii și preoții români, și totu nu se scoldă să restorne jugul tirăniei maghiare; oi ou mânil în simt privece cum îi demolază casele vandali maghiari, cum îi persecută și maltratăză pe rudeniile și apărătorii săi; cum le smulge copiii din brațele mamelor; nimicesc fără milă toate drepturile naționalității române; cum îl desbracă pe poporul român de naționalitatea sa și îl maghiarizează ou forța.

În sfârșit, provocându-se la procedura acésta nedreptă și vătămătoare de drept, atribuită Maghiarilor, și la pretinsele prigoni și maltratări din partea Maghiarilor, scriitorul articolului astfel amenință: *décă Maghiarii nu le voru da Românilor ceea-ce le compete ca cetățeni ou idiomul românesc al Ungariei; decă nule voru da ce pretind ei, ou deosebire autonomă Ar-délului, folosirea limbii române în administrație și în școlă, deplina îndreptărire ce le compete și celor-alți cetățeni ai Ungariei; ér poporul român în urma acestora își va perde răbdarea, atunci „se știe Maghiarii, că ei sunt provocătorii trădătorii și tuburătorii de pace.”*

Cuprinsul mai sus reproduș al articolului înriminat este pe deplin aco-modat să deștepte, în o parte mai ușor de sedus a naționalității române, ură în contra pretinșilor sei asupritori, prigoni și apăsa-tori, în contra Maghiarilor, și prin urmare espunerile mai sus citate constitue delictul de agitare contra naționalității, normat în §-ul 172 al codului penal.

Pentru comiterea delictului de agitare normat în §-ul 172 al codului penal și puibil tot pe basa acestui §, ridică deci acusă în contra lui *Eugen Brote*, mai de parte în contra lui *Septimiu Albini*, *Ioan Russu-Șirianu*, *Alesandru Dordea* și *Andrei Balteșu*, locuitori în Sibiu, ca membri ai redacțiunii dîrului „*Tribuna*”, ce apare în Sibiu și se tipărește în tipografia „*Institutul Tipografic*”, precum și ca autori comuni ai articolului înriminat, și prin urmare ca făptuitorii amintitului delict de agitare.

Acusa, în partea acésta, o întemeieză pe următoarele: Deși manuscrisul original al articolului înriminat nu s'a putut afla și nu s'a putut constata cine a concipiat articolul din cestiune; dîr fiindcă *Andrei Balteșu*, ca redactor responsabil al dîrului „*Tribuna*”, și *Alesandru Dordea*, ca unul dintre membrii redacțiunii numitului dîr, au fasonat în decursul investigațiunii: oă totdeauna membrii redacțiunii anume *Eugen Brote*, *Septimiu Albini*, *Ioan Russu-Șirianu*, *Alesandru Dordea* și *Andrei Balteșu*, decid împreună decă e seu nu e să se primescă și să se publice în dîrul „*Tribuna*” vre-un articol de cuprins politic; oă astorfel de decisiuni de obicei și totdeauna le premerge sfătuirea și înțelegerea lor împreună; și oă prin urmare și spurția, adevă publicarea articolului înriminat totu numai în urma hotărîrii numitorilor membri ai redacțiunii s'a putut întâmpla;

conformă acestora așadér, mai sus amintirii membri ai redacțiunii dîrului „*Tribuna*” sunt a se considera ca împreună

și comuni autori ai articolului înriminat și ca comiștorii și făptuitorii nemijlociți ai delictului de agitare cuprins în acelu articol.

Deorece, mai departe, ca editor-pro-prietar al dîrului „*Tribuna*” a fost insinuată dela 21 Aprilie 1884 societatea pe acțiuni „*Institutul Tipografic*”, și fiindcă atât tipografia acestei firme cât și proprietatea dîrului „*Tribuna*” le-a cumpărat *Eugen Brote* în luna lui Mai 1892, și a devenit prin urmare editor-propietar și tipăritor al numitului dîr;

deorece mai departe, ca redactor responsabil al numitului dîr este insinuat *Andrei Balteșu*;

deorece în înțelesul punctului b) și c) din §-ul 34 al procedurii de presă dela 1852, atât editorul-propietar cât și redactorul în acelaș timp este responsabil pentru conținutul tipăriturii, prin care s'a comisă fapta puibilă și pentru omiterea atențiunii și grijii datorite; și se potu pedepsi ou pedepsele amintite în §-ii 39 și 40 ai procedurii de presă mai sus citate;

pentru oasul: decă nu s'ar constata participarea lui *Eugen Brote* și *Andrei Balteșu* la redactarea articolului intitulat „*Repriviri politice*”; și decă acéștia nu ar fi condamnați pentru delictul de agitare normat în §-ul 172 al codului penal; sub condiția acésta ridică acusă în contra lor și pentru delictul normat în punctele b) și c) al §-lui 34, respective în punctele a) și c) al §-lui 35 din procedura de presă dela 1852 și puibil în înțelesul §-lui 39, respective 40 din aceeaș procedură.

Totodată rog respectuos pe onoratul president al tribunalului, ca juriu de presă, să binevoască a defige termiu pentru pertractarea acestui proces de presă; să citeze pentru acéștu termin pe acușatii numiți și să mă înconsoiunțeze și pe mine despre terminul fixat.

Clușiu, în 18 Iunie 1893.

Vita Sandor m. p.
prim-procuror regesc.

Necrolog.

Elena Jarda, ca soție; *Maria* măr. *Scridon*, *Dănilă*, *Iuon* și *Stefan*, ca fi; *Dr. Leon Scridon*, ca ginere; precum și numeroși consăngei, ou inimă frântă de durere aduc la cunoștință, oamă prea iubitul soț, tată, soor și consăngean

Ioan Jarda,

director al școlii fundamentale normale din Năsăud, președintele reuniunii inv. „*Mariana*”, membru în comisiunea administrătoare de fondurile școlare centrale și de stipendii din fostul district al Năsăudului, secretar al administrației fondurilor școlare confesionale districtuale, secretar al reuniunii de împrumut și păstrare „*Aurora*” din Năsăud etc.

după o viață plină de rodnică și neobosită activitate, ou mult zel și abnegare de sine pentru promovarea instrucțiunii, al cărui propovăduitor plin de jertfe, stălp vrednic al școlii fiind, a cărui viu interes îl aduse pe altari vecinilor luminosi, jertfa neînfrântă, părtăș vrednic la totă activitatea vieții ținutului acestuia, după un morbu repentin de câteva minute și-a dat nobilul său suflet în mâ-nile Creatorului, Viner în 8 Septembrie st. n. 1893 la 11 ore seara, în al 46-lea an al etății și al 20-lea an al fericitei sale căsătorii.

Osămintele souplului decedat s'au astrucă după ritul bisericeii gr. cat. *Duminecă* în 10 Septembrie st. n. 1893 la 3 ore p. m. în cimitirul gr. cat. din loc.

Năsăud, Septembrie 1893.

Fiă-i țerina ușoară și memoria eternă!

DIVERSE.

Maxime. Lumea a început așa târziu a scrie istoria, încât genul ome-nesc ori-cât de bătrân ar fi, e nou pentru noi. *Voltaire*.

Culese și traduse de *Camil B...*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Septembrie 1893.

Renta ung. de aur 4%	116.30
Renta de corone ung. 4%	94.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	125.75
" " " " argint 4 1/2%	100.95
Oblig. " " " de ost. I. emis.	121.75
Bonuri rurale ungare.	95.75
" " croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii.	150.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142.—
Renta de hârtie austr.	97.50
" " argint "	97.20
" " aur "	119.55
Losuri din 1860.	144.50
Aoții de-ale Băncii austro-ungară.	983.—
" " " ung. de credit.	415.75
" " " austr. de credit.	339.75
Napoleoniori.	9.95
Mărci imp. germ.	61.65
London (lire sterlinge).	125.65
Rente de corone austr.	96.80

Seris. fonc. „Albina„ 6% — „ — „ — „
" " " 5% 101.50 " 102.25

Convocare.

Pe baza hotărârii adusă din adunarea membrilor fondatori, ținută în 8 Sept. a. c. st. n. în Baia-mare a înființându-i institutul de credit „Gutinul“, cu totă onoarea venimului a ruga pe toți acționarii ca la **adunarea constituantă** a „Gutinului“, care se va ține pe baza legii comerciale art. XXXVII § 154 în 20 Sept. st. n. la 11 ore în cetatea Baia-mare la ospătăria principală, să se prezenteze ori în persoană ori prin plenipotențiat.

Tot-odată sunt rugați toți acei On. D-ni la cari din încredințarea membrilor fondatori li s'a trimis „Prospecte“ pentru înscriere de acțiuni, ca cel mai târziu pe 18 Sept. st. n. la totu casul și cu ori-ce rezultat să se ne retrimită prospectele la adresa D. Michailu Lucaci casariu interimalu în Baia-mare, ca așa adunarea convocată să se potă ține fără amânare.

Baia-mare (Nagybánya) 8 Septembrie st. n. 1893.

Mihailu Lucaci Gavrilu Barbulu
casariu interimalu. directoru executiv.

228.2—4.

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Septembrie 1893.

Bancnote rom. Cump.	9.90	Vënd.	9.98
Argintu român.	9.85	"	9.90
Napoleon-d'ori	9.91	"	9.94
Galbeni	5.80	"	5.85
Ruble rusesci	—	"	—
Mărci germane	61.—	"	61.50
Lire turcesci	—	"	—

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Tîrgului boilor.

Recomandă on. publicu la casuri de mörte, aședământulu seu de înmormântare bogat u asortat u în cari tôte obiectele, atât sorte mai de rëndu, cât u și cele mai fine, se pot u căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și depou de sicriuri de metalu ce se pot u închide hermeticu, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metalu și de lemn de stejaru.

Depou de cunni pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și unu caru funebru vëndet u pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se escută **promptu și ieftinu,** iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

În fine recomand u și biroulu meu mijlocitoru procedându cu cunoscuta-mi soliditate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

2—*

SCHLICK Turnătorie de feru și fabrica de mașini

SOCIETATE PE ACȚII ÎN BUDAPESTA
FABRICA ȘI BIROULU CENTRALU: VI., Külsö väczit
BIROULU ÎN ORAȘU ȘI DEPOSITULU: VI., Pödmaniczky-utca 14,

Filiala depositului: VIII., Kerepesi-ut 77 sz.

Garnituri de treierat u cu aburu și cu vârtej u (Göpel), mai departe

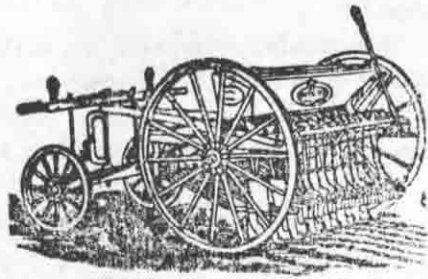
Pluguri cu 2 și 3 feare patent. SCHLICK

distinse cu mai multe premii din cele mai mari

Pluguri Rayol patent.

Pluguri cu unu feru sistemulu Rayol, originale Schlick și sistemulu Vidats.

Unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgari.

Mașini de semănat u în rânduri „HALADAS“, patentate Schlick, și tôte mașinele agricole.

Mori pentru curățitul cerealelor, mașini pentru prepararea nutrețului, mori pentru urit u.

Mașini originale americane pentru legat u snopii și mașini pentru cositul bucatelor, mașini de cosit u érba, drumuri de feru transportabile pentru câmpu etc.

Prețurile cele mai ieftine. — Condițiuni favorabile pentru plată.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

19—20.

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTULU DE CREDITU
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVU,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

primesce depunerii spre fructificare pe lângă 4 1/2% și plătesce însași darea de venit u pentru ele.

Escomptează cambi u cu interese dela 5 1/2% în sus;
Acordă împrumuturi pe ipotece, până la jumătate a valörei lor u **cu 6%;**
Lombardează efecte și monete, acordându 85% din valörea de curs, și
Giuaerii și mărfuri acordand u 2/3—3/4 a valörei lor u ca împrumut u, cu procente dela 5 1/2% în sus,
Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cötate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulu diley, recomandându mai ales u pentru plasări de capitali diferitele efecte române, cari pe lângă cea mai mare asigurant u ofer unu produs u de peste 5%, și cari se află totdeauna de vëndare la cassa institutului în Brașov u;
Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încassării și eliberează asemnate asupra tuturor pietelor u, mai ales din România;
Rescumperă fără nici o detragere cupöne, le escompteză naintea scadenței lor u și cumperă cu cele mai bune prețuri cupöne dela efecte române;
Ingrigesce în comisiune ori și ce transacții ajutate fiind de legăturile ce le întreține cu firme de rangul prim u în Budapesta, Viena și Bucuresci, de a putea servi clientele sale în cel u mai culant și folositoru mod u;
Dă cu chiriă magazine și locuri de depou pe teritoriulu seu alătura cu gara reg. ung. de stat și legat u cu acesta cu două căli ferate, Strada Gării Nro 45, și în fine
Face asigurări asupra vieței omului, ca reprezentanță a societății de asigurare „EQUITABLE“ din New-York, după condițiunile avantajoase ale acestei societăți, în tôte combinațiunile.
Biroul: piața, tîrgulu botelor u Nr. 22, etagiulu I.
Öre de oficiu: 1/28—1/22, öre de cassă: 8—1. 43—*

Picăturile de stomach u

MARIAZELLER,

cari au efect u escelent u în contra tuturor bölelor de stomach u, sunt u nu medicament u neaparat u de lipsă pentru ori-ce casă.

Semnele din care se cunosc bölele de stomach u sunt u: lipsa de apëtitu, slăbiciunea stomachului, respirațiune cu miros u greu, umflare (vënturi), răgăiat u acru, colică, catar u de stomach u, producere escesivă de flegmă, gâlbini re, greață și vomare, cărcei la stomach u, constipațiune seu incuiare

Și la durere de cap u, încărcarea stomachului cu mncări și beuturi, limbrici, suțerînțe de splina, ficat u și hemoroide, aprobat u ca medicament u sigur u de vindicãre.

La bölele indicate s'a constatat u picăturile Mariazeller, ca cel u mai bun u leac u, care confirmă sute de testimonii. Prețulu unei sticle inpreună cu prescrierea de întrebuintare 40 cr. sticla, indoit u de mare 70 cr. Espediția centrală prin farmacistulu Carl Brady, Krensler (Moravia.) Să se observe marca de contrafacere și subscrierea.

Picături veritabile sunt u numai acelea pe acăr embalage este lipit u o fășiă verde cu cuvintele „Sezeuge die Echtheit.“ Acestă fășiă portă și subscrierea mea.

Veritabile se află în Brașov u: la farmacia Jekelius Wwe, farm. Victor Roth, farm. Jul. Hornung, farm. Franz Kelemen la „Biserica albă“, farm. Eduard Kugler la „Hygiea“, farm. Gust. Jekelius în Husszufalu 19—*

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov u la Pesta
Trenul u mixt u: 5 öre 10 min. dimineta.
Trenul u accel.: 2 öre 45 min. după am.
Trenul u de persöne: 7 öre 43 min. sera.

2. Dela Brașov u la Bucuresci:
Trenul u accel.: 5 öre 15 minute dimin.
Trenul u mixt u: 11 öre înainte de amed u.
Trenul u accel.: 2 öre 19 min. după am.

3. Dela Brașov u la Zernesci:
Trenul u mixt u: 9 öre 5 min. dimineta.
Trenul u mixt u: 3 öre 16 min. după am.
Trenul u mixt u: 9 öre 25 min. sera.

4. Dela Ch.-Ogorheiu la Brașov.
Trenul u de persöne: 5 öre 46 min. dimin.
Trenul u mixt u: 8 öre 50 minute a. m.
Trenul u mixt u: 3 öre 10 min. după am.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov u:
Trenul u de persöne: 8 öre dimineta.
Trenul u accel.: 2 öre 9 min. după am.
Trenul u mixt u: 10 öre 25 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașov u:
Trenul u accel.: 2 öre 18 min. după am.
Trenul u mixt u: 7 öre 1 minute sera.
Trenul u accel.: 10 öre 17 minute sera.

3. Dela Zernesci la Brașov u.
Trenul u mixt u: 6 öre 10 min. dimineta.
Trenul u mixt u: 1 öre 14 min. după am.
Trenul u mixt u: 8 öre 10 min. sera.

4. Dela Ch.-Ogorheiu la Brașov u.
Trenul u de persöne: 8 öre 18 min. dimineta.
Trenul u mixt u: 1 öre 49 min. după am.
Trenul u mixt u: 6 öre 56 min. sera.

A V I S U !

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot u face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fia-carei luni.

Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilulu nou.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa murit u și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Transilvaniei“